

O'ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDAGI HARAKATLAR

Inombekov Ozodbek Nasibillo o'g'li.

Qo'qon Universiteti Andijon filiali

Tarix yo'nalishi 1-kurs talabasi

Annotatsiya

Mazkur maqola O'zbekiston Respublikasi yashil iqtisodiyotga amalga oshirilayotgan bir necha muhim qadamlar, bu iqtisodiyotning asosiy maqsadi, resurslardan oqilona foydalanish va atrof-muhitni muhofaza qilishdagi harakatlar yoritilgan. Shuningdek, ushbu global muammolar, masalan, iqlim o'zgarishi, suv tanqisligi va chiqindilar masalasining O'zbekistonga bartaraf etishdagi ishlar ham bayon etilgan.

Kalit so'zlar

Yashil iqtisodiyot, qayta tiklanuvchi energiya manbalari, ekologik xavfsizlik, strategiyalar, islohotlar.

Аннотация

В данной статье освещены несколько важных шагов, предпринятых Республикой Узбекистан на пути к зеленой экономике, основная цель этой экономики – рациональное использование ресурсов и действия по охране окружающей среды. Также была описана работа по решению этих глобальных проблем, например, изменения климата, нехватки воды и проблем с отходами в Узбекистане.

Ключевые слова

Зеленая экономика, возобновляемые источники энергии, экологическая безопасность, стратегии, реформы.

Abstract

This article highlights several important steps taken by the Republic of Uzbekistan towards a green economy, the main goal of this economy, the rational use of resources and actions in environmental protection. Also, the work on solving these global problems, for example, climate change, water shortage and waste issues in Uzbekistan, was also described.

Keywords

Green economy, renewable energy sources, environmental security, strategies, reforms.

Iqlim o'zgarishi, tabiiy resurslarning kamayishi va atrof-muhit ifloslanishi bugungi kunda global muammolar sirasiga kiradi. Ular iqtisodiy faoliyatni ekologik barqarorlik bilan uyg'unlashtirishni talab qiladi. Yashil iqtisodiyot - bu iqtisodiy o'sish va ekologik barqarorlikni birlashtiradigan yondashuvdir. Buning maqsadi, iqtisodiy rivojlanish jarayonida atrof-muhitni muhofaza qilish hamda resurslardan oqilona foydalanishdir.

O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni rivojlantirish uchun bir nechta yechimlar va strategiyalar mavjud:

Qayta tiklanuvchi energiya manbalari:

Quyosh va shamol energiyasini rivojlantirish orqali energiya ta'minotini diversifikatsiya qilish:

Energiya tejash texnologiyalari:

Energiya samaradorligini oshirish va energiya iste'molini kamaytirish uchun innovatsion texnologiyalarni joriy etish:

Tabiiy resurslardan foydalanish:

Suv, tuproq va boshqa tabiiy resurslardan barqaror va samarali foydalanish:

Ekologik qayta foydalanish:

Qattiq chiqindilarni kamaytirish va ularni qayta ishlash bo'yicha dasturlarni amalga oshirish:

Ekologik Sanoat:

Sanoat ishlab chiqarishda ekologik toza va barqaror texnologiyalarni tadbiq etish.

Ta'lim va jamoatchilikni jalb qilish:

Aholini yashil iqtisodiyot va ekologiya masalalari haqida xabardor qilish.

Ushbu strategiyalar O'zbekistonning barqaror iqtisodiy rivojlanishiga hissa qo'shadi. O'zbekistonning global muammolari orasida iqlim o'zgarishi, suv resurslarining cheklanishi, va ekologik ifloslanish mavjud. Bu muammolar yashil iqtisodiyotga o'tishga zarurat tug'diradi. O'zbekiston global muammolarning asosiylari:

Iqlim O'zgarishi:

Suv Resurslarining Kamayishi:

Ekologik Ifloslanish:

Yashil iqtisodiyotga o'tishda duch kelinadigan muammolar quyidagilar:

Moliya Yetishmasligi:

Yashil texnologiyalarni joriy etish uchun mablag' va investitsiyalar yetarli emas. Yashil iqtisodiyot tamoyillari va texnologiyalari haqida yetarli bilim yo'qligi.

Ijtimoiy ruxsat:

Ommaviy axborot va odamlarni ishtirokga jalb qilishda yetishmovchilik.

An'anaviy iqtisodiy va ijtimoiy yondashuvlar yangi metodlarga qarshi to'siq bo'lishi mumkin. Ushbu muammolarga qarshi kurashish O'zbekistonning barqaror rivojlanishi uchun muhimdir. O'zbekistonda suvdan foydalanish, ayniqsa, samarasiz, mamlakatning yalpi ichki mahsulot birligiga to'g'ri keladigan energiya sarfi Yevropa va Markaziy Osiyo mintaqasidagi o'rtacha ko'rsatkichdan qariyb uch baravar va qo'shni Qozog'istonnikidan ikki baravar yuqori. Shu bilan birga, shahar va sanoat manbalaridan havoning zarrachalari bilan ifloslanishi shamol tomonidan urilgan qum va buzilgan yerlarning changlari bilan kuchayadi. Aholining salmoqli qismi muntazam ravishda zararli deb hisoblangan havo sifatiga duchor bo'ladi.

XULOSA

O'zbekiston respublikasi yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida bir qator muhim chora-tadbirlarni amalga oshirmoqda. Yashil energiya manbalaridan foydalanish, qayta tiklanuvchi energiya loyihalarini rivojlantirish va ekologik toza texnologiyalarni joriy etish

orqali iqtisodiyotni diversifikatsiya qilishni maqsad qilgan. Iqlim o'zgarishi, suv taqchilligi va ekologik oqibatlar kabi muammolarni hal etish uchun innovatsion yondashuvlar va barqaror rivojlanish strategiyalarini qo'llamoqda. Natijada, O'zbekiston yashil iqtisodiyotga o'tish orqali nafaqat o'z resurslarini samarali boshqarish, balki global muammolarni hal qilishda faol qatnashish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Bu jarayon nafaqat iqtisodiy o'sishni ta'minlaydi, balki ekologik barqarorlikni ham saqlab qolishga yordam beradi.

TAKLIFLAR

Yuqoridagi fikrlarni inobatga olib, o'zining yashil ambitsiyalarini qondirish uchun O'zbekiston uchta vaqt oralig'ida-shoshilinch, yaqin va uzoq muddatli davrga bo'lingan ushbu va boshqa muammolarni hal qilishi kerak. Mamlakatning qishloq xo'jaligiga yo'naltirilgan iqtisodiyoti va aholi zich joylashgan hududlarda havoning bosqichma-bosqich yomonlashishini hisobga olgan holda, uning eng dolzarb yashil ustuvorliklari havo sifatini yaxshilash, yer va suvdan barqaror foydalanish bo'ladi. Suv narxlarini belgilash va sug'orish uchun investitsiyalar orqali suvdan foydalanish samaradorligini oshirish eng katta ustuvor vazifa bo'lishi kerak. Atrof-muhitni muhofaza qilish siyosati va islohotlarning to'g'ri aralashmasini qabul qilish orqali mamlakat yashil, bardoshli va inklyuziv kelajakning mukofotlarini olishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. "2019-2030-yillar davrida O'zbekiston Respublikasining "yashil iqtisodiyot" iqtisodiyotiga o'tish strategiyasini belgilash to'g'risida» O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-4477 sonli Qarori. // Lex.uz.
2. "2017-2021-yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta barqaror yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasi» to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PF-4947 sonli Farmoni. // Lex.uz.
3. Yashil iqtisodiyot loyihasi: Devid Pirs, Anil Markandya va Edvard B. Barbier. Earthscan, - London, Buyuk Britaniya, 1989. 192-bet